

УДК 75477.53)“1991/...“

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2024.2.2>**Болюх Микола Федорович,**

викладач кафедри образотворчого

та декоративно-прикладного мистецтва

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ORCID ID: 0009-0000-4249-3104

bolyukh_mykolaj@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА ЖИВОПИСУ ПОЛТАВЩИНИ В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

У статті розглянуто особливості розвитку мистецтва живопису на Полтавщині за часів незалежної України. Автор досліджує трансформації в часі художніх практик в галузі живопису провідних художників. Також досліджуються зміни в стилізованих особливостях живописних практик художників Полтавщини.

Мистецтво Полтавщини, зокрема живопис, є унікальним явищем української культури, разом з тим в ньому відображені загальнонаціональні тенденції розвитку. Живописці Полтавщини звертаються до різноманітних художніх практик: від соцреалізму до постмодернізму. В статті досліджуються особливості творчості полтавських художників в стилістиці неопримітивізму, абстракціонізму, класичного реалізму (в тому числі і в його комерційному, салонному варіанті), сюрреалізму, різноманітних сучасних варіаціях народного мистецтва.

В статті звертається увага на трансформацію творчості і стилізові зміни провідних живописців, а також вплив від митців, які приїздили в Полтаву, і залишили яскравий слід в творчості місцевих живописців.

Проведено аналіз теоретичних праць вітчизняних та зарубіжних фахівців, який свідчить, що мистецтво живопису Полтавщини знаходиться в контексті національних і міжнародних тенденцій в цій галузі мистецтва. Так як процеси, що відбуваються в галузі живопису знаходяться в динаміці, ця стаття цікава, як прогноз для подальшого розвитку мистецтва.

Стаття представляє інтерес, як для спеціалістів, які цікавляться розвитком українського живопису, художників-практиків, які безпосередньо приймають участь в мистецькому процесі, так і для студентів і молодих художників, які планують пов'язати своє життя з цим видом мистецтва.

Ключові слова: Полтавщина, сучасний живопис, національний стиль, неореалізм, неопримітивізм, авангард, національна символіка.

Bolyukh Mykola. PECULIARITIES OF THE DEVELOPMENT OF THE ART OF PAINTING IN THE POLTAVA REGION DURING THE YEARS OF UKRAINE'S INDEPENDENCE

The article examines the peculiarities of the development of the art of painting in the Poltava region during the times of independent Ukraine. The author examines the transformations over time of artistic practices in the field of painting by leading artists. Changes in the stylistic features of painting practices of artists of Poltava region are also investigated.

The art of Poltava Oblast, in particular painting, is a unique phenomenon of Ukrainian culture, at the same time it reflects national development trends. The painters of the Poltava Region turn to various artistic practices: from socialist realism to postmodernism. The article examines the peculiarities of the work of Poltava artists in the stylistics of neo-primitivism, abstractionism, classical realism (including its commercial, salon version), surrealism, various modern variations of folk art.

The article draws attention to the transformation of creativity and stylistic changes of leading painters, as well as the influence of artists who came to Poltava and left a bright mark in the work of local painters.

An analysis of the theoretical works of domestic and foreign specialists was carried out, which shows that the art of painting of the Poltava region is in the context of national and international trends in this field of art. Since the processes taking place in the field of painting are dynamic, this article is interesting as a forecast for the further development of art.

The article is of interest both for specialists interested in the development of Ukrainian painting, practicing artists who directly participate in the artistic process, and for students and young artists who plan to connect their lives with this type of art.

Key words: Poltava region, modern painting, national style, neorealism, neoprimitivism, avant-garde, national symbolism.

Постійна зміна напрямів й орієнтирів у мистецтві, швидкоплинність тенденцій розвитку сучасного живопису напряду багато в чому залежить від політичних, економічних, соціокультурних чинників. Прийнято вважати, що сучасний живопис характеризується повною відсутністю будь-яких організуючих принципів та має хаотичну природу. Проте академічні, гіперреалістичні та абстрактні форми художніх творів сьогодні співіснують разом. Затяжна криза радянської культури та зміна культурних парадигм за часів незалежності України яскраво виявили бажання вітчизняних художників творити своє нове мистецтво, що врешті призвело до його багатолітності, жанрового та стилістичного розмаїття. Отже, сьогодні постає завдання виявити чи має місце вплив ідеології постмодернізму на творчість провідних та молодих художників, та в чому особливість живопису кінця ХХ – початку ХІ століття серед художників Полтавщини.

Живопис Полтавщини років незалежності – це певний рубіж, що відокремив образотворчі тенденції початку ХХІ століття і стилістичні ознаки сьогодення та привніс нові мистецькі пріоритети і вимоги. Якщо говорити узагальнено, то це передусім тенденції до плакатності, узагальненості, монументальності, а також – іронія, відсторонення, фольклорні мотиви, героїзація образів звичайних сторінок минулого в українській історії, оспівування образу України-жінки – стражденної, але незламної у боротьбі з ворогом. Також, набуває нового звучання застосування української символіки у творах живопису – прапору, гербу, українського орнаменту тощо.

Наукові розвідки, присвячені розгляду цього періоду досить малочисельні. Поодинокі дослідження мистецького життя в Україні кінця ХХІ – початку ХХІ століття, в тому числі і живопис Полтавщини, представлені у працях О. Шило, В. Ковтуна, О. Чирви, А. Симонова, Ю. Сосниці, Д. Вінтаєва, В. Манохіна, І. Пістоленка, М. Лобко-Зампасі, П. Мірончика.

Метою нашої статті є виокремити основні стилістичні риси сучасного українського образотворчого мистецтва Полтав-

щини в галузі живопису періоду незалежності у взаємозв'язку з мистецтвом України ХХ–ХХІ ст. та загальносвітовими тенденціями розвитку образотворчого мистецтва, визначити основних мистецьких тенденцій формотворення.

Використані методи дослідження ґрунтуються на застосуванні компаративного аналізу візуально-пластичної мови сучасного українського мистецтва, а також порівняльно-історичного методу, який дозволяє проаналізувати мистецькі часові паралелі розвитку полтавського образотворчого мистецтва в галузі живопису. Також зроблено спробу структуризації творів сучасного живопису за напрямками: риси графічності і плакатності; тенденції народного мистецтва та неопримитивізму; ознаки героїчного та епічного стилю, неореалізм. Звісно, що цей процес формотворення нової пластичної тенденції в українському живопису лише започаткований; він розвивається, рухається, пульсує та змінюється, відбувається тут і зараз. Проте, всупереч жахливій катастрофі та її руйнівній дії, свідками якої ми є і назва якій війна, вже сьогодні ми можемо помітити, наскільки радикальні зміни відбуваються не лише в національно-світоглядному контексті України, а й в усьому світі. І завдання мистецтва не лише відображати ці глобальні зміни, свідками яких ми стали, а й вести за собою суспільство, консолідувати, стверджувати вічні цінності і ідеали людства, національні основи і вести до перемоги.

Варто зазначити, що важливим осередком формування спільноти художників є кафедри образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах, кількість яких за останні 30 років суттєво збільшилася. У 2021 році підготовку фахівців за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» проводили 42 заклади вищої освіти. Серед найавторитетніших: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури (статус національної від 2000 р.) — правонаступниця заснованої у 1917 році Української академії мистецтв; Львівська національна академія мистецтв (заснована у 1946 р., статус національної від 2004 р.), Харківська дер-

жавна академія дизайну і мистецтв (заснована у 1921 р., від 2001р. академія) й Закарпатська академія мистецтв (заснована у 1946 р., від 2016 р. – академія), Луганський національний університет імені Тараса Шевченка – кафедра образотворчого та декоративно прикладного мистецтва та інші. Ці навчальні заклади підготували більшість найбільш помітних живописців Полтави, стали джерелом поповнення полтавського осередку Національної спілки художників України.

За роки незалежності українська культура, зберігаючи власні творчі традиції, зазнала колосальних трансформацій. Величезні зміни відбулися і образотворчому мистецтві у його найбільш популярному виді – живопису. Варто зазначити, що провідним культурологічним методом сучасного образотворчого мистецтва є постмодернізм. Тож цікаво прослідкувати, як це відбувається у творах полтавських живописців.

Слід наголосити, що художня творчість завжди залишалася певним відображенням процесів і подій у суспільстві. Неможливо заперечувати виключний вплив технологічного розвитку та постійного нарощування інформаційного потоку, економічних і політичних обставин на мистецтвотворення. Одними з вагомих чинників залишаються засади постмодернізму, що знаходять відгук у діяльності художників Полтавщини. Загалом, вітчизняний живопис корелюється з загальносвітовими течіями, проте не втрачає своєї самобутності.

Особливості історичного минулого України, мистецькі традиції продовжують бути актуалізовані новими поколіннями митців. Поряд з тим, сучасність, окреслена пришвидшенням темпу життя, зумовлює мінливість напрямів і орієнтирів у творчій діяльності художника, постійну зміну тенденцій розвитку сучасного українського живопису. Таким чином, викликаючи враження повної відсутності організуючих принципів у мистецтві, з'являється проблема неоднозначного розуміння живописних творів.

Упродовж останніх десятиріч в Україні також спостерігається посилення суспільного інтересу до різнобічних форм візуаль-

ної народної творчості. Повернення до національних живописних традицій зумовило спеціалізацію групи полтавських художників, яких умовно можна зарахувати до напряму «примітивізму» з елементами авангарду або постмодернізму. Мова йде про таких авторів, як І. Новобранець, Ю. Мохірева, А. Лавренко, Г. Волков. Йдеться про успадкування та продовження так званого «народного живопису». Цим художникам вдалось об'єднати живопис і графіку, інтуїтивно відчутти простір та композицію, домогтись у своїх композиціях взаємодії та руху елементів; «міцного» та формуючого кольору.

Роки «перебудови» стали для України періодом активної творчої трансформації в образотворчому мистецтві. Відбулися вагомі зміни в художній мові, сприйнятті та втіленні творчих задумів, розширення кордонів жанрів. Після оголошення в 1991 році незалежності України перед вітчизняним мистецтвом постало питання самоідентифікації, необхідності переказати сучасною художньою мовою зміст власної культури, що тривалий час розвивалася в умовах ізоляції від міжнародного мейнстріму, адже головна мета сучасного мистецтва розкрити світорозуміння та самопізнання людини [1].

Наприкінці 1980-х – початку 1990-х років зміни у геополітиці відзначилися на реформуванні світогляду людей і відобразилися на мистецькому житті. Простежується процес виходу творчості за межі цензури, художники почали звертати увагу на світові художні тенденції, унаслідок чого з'явилися нові тематики й техніки, поширилися естетичні засади постмодернізму поряд з кінцем дискурсу «офіційне мистецтво – нонконформізм» і початком нового – «мейнстрім-маргінальність» [3, с. 87–104].

Мистці продовжують розв'язувати проблеми минулого, які багато в чому залишаються актуальними й зараз. Живописні практики завжди залишалися одним з найяскравіших проявів образотворчого мистецтва, живопис неодмінно є відображенням особливостей світобачення. Це стосується і живопису Полтавщини. Відстежуючи загальносвітові тенденції розвитку живопису перш за

все слід зазначити, що їх підвалинами є ідеї та цінності постмодерністського світогляду, які в свою чергу є продуктом постіндустріальної епохи. За своїм походженням постмодернізм це певний відчай і розчарування у пошуках сенсу чи істини. Якщо модернізм прагнув до чогось нового і заперечував попередні художньо-культурні традиції, то постмодернізм не намагається створити нічого принципово нового.

Варто зазначити, що використовуючи живописну стилістику, художник одночасно досліджує її та іронізує, але не висміює здобутки минулого. Саме суперечливість, двозначність, декоративну надмірність, обман естетичних очікувань глядача художники постмодернізму вважають крайнощами та виправдовують іронією. На тлі лібералізації та демократизації суспільства збільшується роль індивідуалізму, внаслідок чого вирішального значення набуває досвід кожного окремого художника. Взагалі, теми, яких торкається мистець, є контекстуальними та універсальними, вони дають ключ до розуміння глобальних процесів.

Отже, вплив постмодерністського світогляду на загальні закономірності та тенденції у сучасному полтавському живописі є очевидним. Але, не зважаючи на те, що вітчизняний живопис узгоджується з глобальними всесвітніми процесами, його самобутній та оригінальний характер чітко виражений. Формально-стилістичний аналіз мистецьких творів показав, що потужна українська образотворча школа продовжує слугувати підґрунтям для полтавських художників, які, зберігаючи її традиції та досвід минулого, знаходять нову актуальну проблематику в ідеях постмодернізму. Сучасний вітчизняний живопис через стильовий синкретизм та ідею плюралістичного всесвіту, відображених у роботах художників ХХІ століття сприяє возз'єднанню культури минулого з сьогоденням. За часів незалежності України виникає новий інтерес до національної тематики та звеличування історичної спадщини українського народу. Як зазначається в історії українського мистецтва: «У 1990-тих роках мистці активніше відгукнулися на національну тематику, зокрема

з'явилися твори, присвячені голодомору, Чорнобиллю, національно визвольним змаганням українського народу; потужний творчий спалах викликала церковна тематика та канонічні тексти» [4, с. 129–131].

Прикметна риса українського мистецтва – увага до натурфілософського, духовності, космічного початку. Деякі полтавські художники прагнуть зобразити зміни у відносинах людини та природи, культури й трансцендентного начала, відновити духовну цінність у світі та зв'язок із Всесвітом. Особливістю національної традиції є чуттєво-образне, духовно-релігійне, екзистенціальне усвідомлення людського буття на противагу західній ментальності, в якій панували імперативність мислення та тиранія абстракції. Яскравими представниками цих тенденцій в живопису Полтави є М. Підгорний, О. Ямбих, Є. Курбала, П. Гуменюк, О. Мінгальов, С. Рой, Ю. Самойленко, Е. Трирог, В. Бабенко.

Інтуїтивно відчуваючи події, яким судилося бути в недалекому майбутньому, митець створює іноді жахливі образи, які здаються надто сміливими і провокативними пересічному глядачеві. Мистецтво може передбачити катастрофи, війни, голод. Але і війна змінює мистецтво, створюючи новий стиль епохи. Якщо до теперішнього часу героїчна та епічна тематика творів була неактуальною, вважалася архаїчною, то сьогодні, коли світ опинився на краю прірви третьої світової війни та ядерної катастрофи, а Україна на межі своїх сил протистоїть навалі лютої орди, героїчна тематика, національний код звучить з новою потужною силою, консолідуючи суспільство у боротьбі зі світовим лихом. Ці тенденції (дещо політизовані) проявляються в творчості М. Болюха, М. Підгорного, Г. Волкова, Юлії та Валерія Петушинських. В роботах авторів воєнного періоду, напрошується певна систематизація за основними напрямками, які можна виокремити: риси графічності й плакатності; тенденції народного мистецтва та неопримітивізму; знаки героїчного та епічного стилю; неореалізм.

Варто означити, що із 2000-х років почався відлік тих процесів, які ще й сьогодні прийнято визначати саме як сучасні. Це був

період, коли в межах соцреалізму накреслювалось кардинальні оновлення, відбувалось накопичування нових якостей, які згодом призвели до радикального перегляду пластичної мови мистецтва. Художники стали активніше розв'язувати образно-формалістичні завдання. Паралельно з офіційним мистецтвом утворився андеграунд, що перебував в ізоляції і протистояв соцреалізму.

В означений період продовжують активно працювати визнані полтавські майстри, які представляли напрямок соцреалізму мистецтві. Це А. Сербутовський, О. Журбій, В. Трохимець-Мілютін, В. Брикулець, В. Мозок та інші художники старшого покління. Але і в їхній творчості відбуваються зміни, зменшується вплив ідеології, відбувається більший поворот до таких ідеологічно нейтральних жанрів, як пейзаж, натюрморт, портрет. Вони практично перестають актуалізувати традиційну тематику соцреалізму, приділяючи увагу в першу чергу формальним якостям твору: живопису, композиції, стилізації. Okремо варто виділити творчість живописця Л. Маркосяна. Він мав великий вплив на всю художню спільноту Полтавщини, адже поєднував в своїй творчості традиції високої академічної школи, отриманої в Харківській державній академії дизайну і мистецтв, східні і західні модерністські впливи, особливо вірменський модернізм школи М. Аветисяна з їхнім акцентом на кольорові експерименти.

Ще одним автором, який справив величезне враження на молодих художників був М. Гейко. Після закінчення Національної академії образотворчого мистецтва, опинившись в Полтаві, він продемонстрував іншу грань сучасного живопису, поєднуючи мінімалістичні прийоми М. Ротко, Д. Полока, конструктивістські принципи побудови зображення з класичним живописом. Полтавські художники, особливо молодь з захватом сприйняли їхню творчість. Нажаль вони недовго перебували в Полтаві і в подальшому переїхали до Києва. В даній статті деякі художники згадуються не один раз тому, що вони представляють різні грані мистецтва: вони можуть бути і експериментаторами форми, і звертатися до історичних подій, і цікавитися політичними

трансформаціями, звертатися до фольклору тощо.

Варто зауважити, що цікаві трансформації відбувалися зі вже сформованими майстрами, такими, як М. Підгорний, В. Колесніков, І. Новобранець. Художником, який найбільш сприйняв вплив М. Гейка, був С. Гнойовий, який маючи академічну освіту, кардинально змінив свою творчість, звернувшись до народних традицій, фольклору, вміло поєднуючи їх з сучасною живописною мовою. Починаючи, як традиційний живописець він трансформувався в яскравого модернового національного художника. Слід вказати, що в незалежній Україні жорсткий політичний контроль та цензура були ліквідовані. У художньому житті країни настали зміни, обумовлені розвитком ринкових відносин. Мистці в умовах ринку мали по-новому визначити творчі та ідейні пріоритети, шукати відповідну тематику та художню мову. Сформувалася нова генерація мистців. Мистецьке життя Полтави стало помітно різноманітним, ускладнилося. В образотворчому мистецтві того часу співіснують численні прояви традиційного фігуративного мистецтва і найрізноманітніші форми різних методів і підходів, стилізацій живопису [2, с. 13–24].

Зауважимо, що саме в цей час склалися умови для вільного розвитку усіх стилів і жанрів, широкої популяризації творчості через виставки і галереї. Виставки художніх творів стали відображати те, що відбувається в мистецтві насправді. В цей період виникли незалежні художні галереї В. Колеснікова – «Парсуна», Ю. Петушинської – «Арта», галерея «Етюд» В. Рожнятовського, галерея «Сто доріг», галерея в районі полтавського ринку. При тому активно працювали і працюють з сучасним живописом і Полтавський художній салон і Полтавський художній музей (галерея мистецтв імені Миколи Ярошенка). Тож полтавські художники мають всі можливості для демонстрації свого мистецтва.

У світлі означеної проблеми не можна оминути видатного художника В. Колеснікова. Він в якомусь сенсі представив всі означені жанри і мотиви (історичні, релігійні, соціально-політичні) у своїй творчості, бо звер-

тався і до класичних жанрів: портрету, пейзажу, «ню», привносячи в них яскраві сучасні рішення. Варто зазначити, що сьогодні художники-живописці Полтавщини працюють в різних техніках та стилістичних манерах. Творчі пошуки коливаються в амплітуді від реалізму до абстракціонізму. Більшість не полишає традиційного мистецтва. Але все більше симпатиків завойовує в живописі нефігуративне мистецтво. В ньому працюють Г. Волков, А. Лавренко, І. Величко і Г. Величко, Е. Трирог. Традиційними жанрами, які розробляють художники, були і залишаються пейзаж і натюрморт, де працювали визнані майстри С. Гнойовий, В. Мозок, П. Волик, А. Сербатовський. В жанрі тематичної картини працюють М. Болюх, С. Григор'єв, М. Підгорний, Г. Волков.

Такі художники, як Ю. Самойленко, С. Гнойовий, М. Підгорний, А. Лавренко, Д. Свечніков, Г. Волков, Е. Трирог виявляють величезний інтерес до новітніх формальних пошуків у живопису. Поза спілкою працюють талановиті неординарні мистці С. Рой, Ю. Петушинська, О. Мінгальов, В. Дерябін, творчість яких відома не тільки на Полтавщині, а і за її межами.

Полтавські художники продовжують звертатися до витоків культури, традицій та фольклорних мотивів. Наприклад, І. Новобранець звертається до народної картини (народної ікони), при цьому у фольклорній формі він торкається самих актуальних проблем сучасності: голодомору, Чорнобиллю, визвольних змагань. Художниця Ю. Мохірева взяла в основу свого живопису народний розпис і аналізує більш сталі пласти життя українців (традиції, свята тощо). Мисткиня С. Чорна активно працює в жанрі «народної картинки» натюрморт, з посилом до творчості К. Білокур. Цікаві пошуки, які об'єднують фольклорні мотиви і авангардні тенденції, представлені в творчості Г. Рідної.

Слід вказати, що цікавим поєднанням часових зв'язків поколінь полтавських художників є творчість М. Підгорного. Він почав проявляти творчі амбіції, звертатися до «нерадянських» жанрів і стилів ще задовго до проголошення незалежності України. Художник,

використовуючи фігуративні методи, почав працювати в жанрі сюрреалізму. В якомусь відношенні його творчість можна назвати взірцевим полтавським постмодерном. При цьому він активно працює також в жанрі салонного портрету. Ця салонність і комерційність є своєрідною відзнакою його творчості.

В жанрі комерційного (салонного) мистецтва також працює група високопрофесійних художників Полтави, а саме: Д. Городничий, М. Рожнятовська, О. Гречановський, В. Циганюк та інші. Творчість художників провінції не може не орієнтуватися на смаки споживачів мистецтва. Інколи це питання виживання художника в суспільстві, тому це ніяк не може служити докором, тим паче, що роботи цих авторів вирізняються художнім смаком і високим професійним рівнем.

Дещо окремо виділяється творчість художника В. Володька. В його роботах прослідковується активна наївна інтонація з орієнтацією на примітивізацію і дитячість, поєднуючись з вишуканим сучасним живописом. Подібні роботи в стилі Н. Нестерової, В. Губарева є популярними серед шанувальників мистецтва, особливо за кордоном. Яскравим представником постмодерного живопису є А. Лавренко. Зазнавши благодатного впливу М. Гейка, він поєднує дитячі враження від сільських пейзажів Полтавщини з авангардною фовістською формою живопису. В якомусь відношенні він найяскравіший представник полтавського постмодерного живопису. У нього з'явилась низка послідовників, які орієнтуючись на його творчість, знаходять власні художні шляхи (М. Юхно, Г. Волков).

Варто відмітити, що характерним представником постмодерністського дискурсу є С. Григор'єв. Маючи блискучу академічну художню освіту, він довгий час проживав в Італії, де з великим успіхом працював над неповторними італійськими пейзажами. Його твори, блискучі за кольором і вишукані композиційно, становлять яскраву сторінку живописної творчості митців Полтавщини. Іншою наскрізною темою його творчості є закоханість в красу жіночого тіла, де яскравий еротизм поєднується з прекрасним живописом,

а динамізм композиції апелює до творчості П. Рубенса.

Ще одним представником постмодерністського живопису Полтави є М. Болюх. Він поєднує в своїх роботах різні часові і культурні епохи. Тема релігії в живописі Полтавщини посідає окреме місце. Це релігійно-історичні композиції М. Болюха, Ю. Самойленка, С. Роя, Є. Курбали. У своїх творах ці художники намагаються привнести сучасні інтонації в трактовку класичних сюжетів. Історичний жанр представлений в окремих роботах (переважно на козацьку тематику) В. Бенфіалова, М. Болюха, В. Брикульця, П. Волика, С. Гнойового, Ю. Самойленка, М. Підгорного. В роботах цих авторів на історичні теми теж присутні мотиви постмодерну: поєднання різночасових епох, осучаснення традиційних історичних мотивів.

Цікавою є творчість художника В. Бенфіалова, який досліджує патріотичну тематику, використовує державні символи і робить це на високому живописному рівні. Несподіваною і рано згаслою зіркою була Л. Безуглова, експресивні і емоційні полотна якої досліджували емоції жінки. Поруч з нею працював її чоловік В. Безуглов, його яскраві філософ-

ські композиції зі збільшеними предметами, виписаними в прийомах старих майстрів в стилі сюрреалізму, були справжніми взірцями постмодерного живопису. В жанрі пейзажу працювали та працюють В. Семенюта, П. Волик, В. Мазур, О. Тарасенко, Оксана і Олексій Іванюк, В. Коркішко, А. Коркішко, Д. Городничий, С. Шаматрін.

Не можна не зазначити, що з'явилась здібна і талановита молодь: Н. Корф-Іванюк, Д. Городничий, С. Ступка, О. Іванюк, В. Маркар'ян, Т. Поліщук – випускники ПНТУ ім. Ю. Кондратюка. Молоді художники націлені на пошук власного стилю, експериментують, набувають досвід, деякі роблять успішну кар'єру в Україні та за кордоном, демонструючи, що мистецтво Полтави розвивається успішно.

Отже, підсумовуюче вище означене, можна зробити висновки про цікавий і повноцінний процес розвитку живопису Полтавщини, який знаходиться в контексті національного і світового мистецького руху. Без сумнівів, яскраві досягнення сьогодення продовжаться і в майбутньому. В подальших наукових розвідках може бути досліджено графічне мистецтво, мистецтво плакату, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво Полтавщини.

Література:

1. Баршинова О. Сучасне українське мистецтво: історична пам'ять та світовий контекст. Журнал про сучасну культуру. 2015. URL: <http://www.korydor.in.ua/ua/stories/suchasneukrayinske-mystetstvo.html>
2. Спілка полудень віку. ПООНСХУ 50 років: альбом (упор. О. А. Білоусько, Ю. О. Самойленко; передм. О. А. Білоусько). Полтава: ТОВ АСМІ, 2022. 260 с.
3. Вишеславський Г. А. Contemporary art України від андеграунду – до мейнстріму. Київ: ПСМ НАМ України, 2020, с. 256.
4. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України ХХ – початку ХХІ століття. Київ: ArtHuss, 2019. 544 с.

References:

1. Barshynova, O. (2015). Suchasne ukrayins'ke mystetstvo: istorychna pam'yat' ta svitovyy kontekst [Contemporary Ukrainian art: historical memory and global context] Zhurnal pro suchasnu kul'turu. Retrieved from <http://www.korydor.in.ua/ua/stories/suchasneukrayinske-mystetstvo.html> [in Ukrainian].
2. Spilka poluden' viku. POONSKHU 50 rokiv: al'bom (2022). [Union noon age. POONSHU 50 years: album] (upor. O. A. Bilous'ko, YU. O. Samoylenko; peredm. O. A. Bilous'ko). Poltava: TOV ASMI, 260 s. [in Ukrainian].
3. Vysheslavs'kyy, H.A. (2020). Contemporary art Ukrayiny vid andehraundu – do meynstrimu [Contemporary art of Ukraine from the underground to the mainstream] Kyiv: IPSM NAM Ukrayiny, 256 s [in Ukrainian].
4. Lozhkina, A. (2019). Permanentna revolyutsiya. Mystetstvo Ukrayiny XX – pochatku XXI stolittya. [Permanent revolution. Ukrainian art of the 20th and early 21st centuries] Kyiv: ArtHuss, 544 s [in Ukrainian].